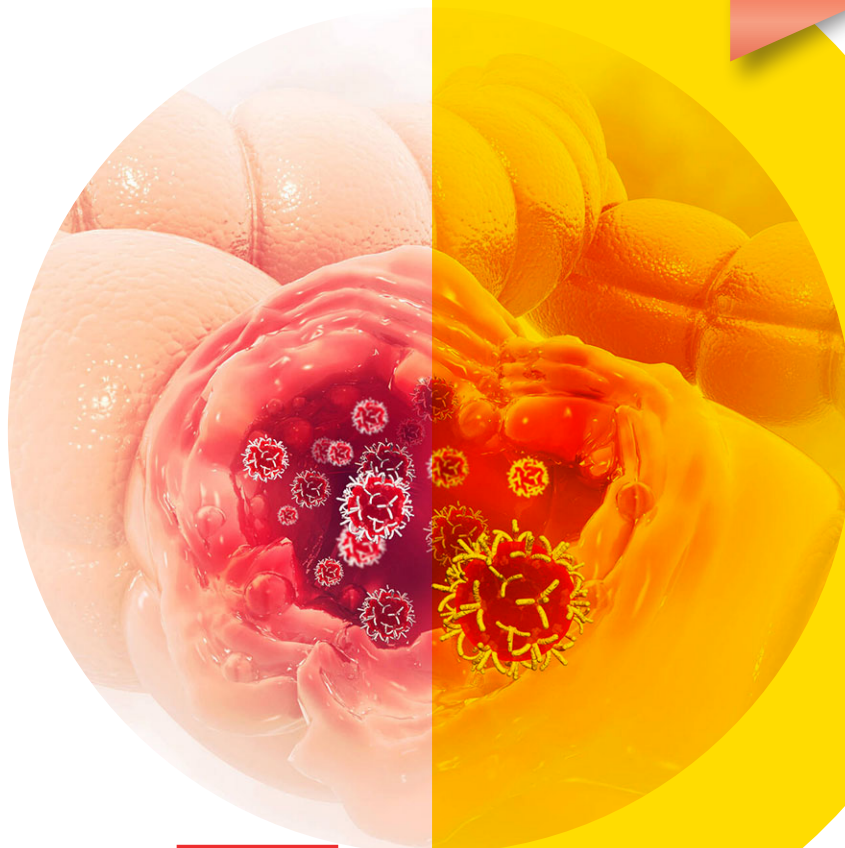

سرطان کولورکتال

اهداف آموزشی

از خوانندگان محترم انتظاری رود پس از مطالعه این مقاله:

- سرطان روده و نشانه‌های آن را توضیح دهند.
- راه‌های پیشگیری، تشخیص زودهنگام و غربالگری سرطان روده بزرگ، بخصوص در افراد ۵۰ تا ۶۹ سال تحت پوشش را بیان کنند.

مقدمه

سرطان کولورکتال سرطانی است که در روده بزرگ یا رکتوم ایجاد می‌شود. سرطان روده بزرگ، چهارمین سرطان شایع در جهان و دومین سرطان شایع در ایران است. برآمدگی‌های کوچکی در سطح داخلی روده بزرگ ایجاد می‌شود که پولیپ نامیده می‌شود. این پولیپ‌ها در بعضی موارد با رشد غیرقابل کنترل تبدیل به سلول‌های سرطانی می‌شوند. از بین بردن این پولیپ‌ها می‌تواند از سرطان روده

بهنام باقری

کارشناس مبارزه با بیماری‌ها معاونت بهداشت دانشکده علوم پزشکی مراغه

نمانه حق‌گشایی

مریی مرکز آموزش بهورزی دانشکده علوم پزشکی مراغه

دکتر سارا رضایی

کارشناس مسئول برنامه سرطان معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی مشهد

- درد شکم
- احساس پر بودن مقعد پس از اجابت مزاج
- کاهش بیش از ده درصد وزن بدن طی شش ماه همراه با یکی از علائم بالا

روش‌های تشخیص سرطان روده بزرگ

۱. آزمایش خون مخفی در مدفوع (تست فیت)
۲. کولونوسکوپی
۳. نمونه برداری (بیوپسی)

تست فیت حساسیت بسیار بالایی دارد و با دقت بسیار بالا، خون مخفی در مدفوع را شناسایی می‌کند و برخلاف روش‌های قدیمی نتیجه تست تحت تأثیر رژیم غذایی قرار نمی‌گیرد و فقط هموگلوبین انسانی را تشخیص می‌دهد.

کولونوسکوپی چیست؟

روشی برای تشخیص زودهنگام پولیپ و سرطان روده بزرگ است. طی کولونوسکوپی، لوله‌ای انعطاف پذیر وارد روده شده و پزشک با دوربین فیلم برداری ریزی که در نوک لوله وجود دارد، داخل روده بزرگ را مشاهده می‌کند. در صورت لزوم، پزشک می‌تواند پولیپ‌ها را در زمان کولونوسکوپی خارج کرده یا نمونه‌های بافتی تهیه کند. پولیپ‌ها در صورتی که برداشته نشوند احتمال تبدیل شدن به سلول‌ها و توده‌های سرطانی بدخیم را دارند.

نتیجه گیری

عوامل مختلفی در ابتلا به سرطان روده بزرگ دخالت دارد با این حال رعایت عوامل مربوط به سبک زندگی سالم، توجه به علائم هشدار دهنده سرطان و همچنین اقدام‌های تشخیصی لازم برای شناسایی زودهنگام سرطان روده بزرگ، از جمله مواردی هستند که با رعایت آن‌ها کیفیت زندگی افزایش یافته و با شناسایی بموقع شانس بهبودی فرد بسیار بیشتر می‌شود.

بزرگ پیشگیری کند. بنابراین غربالگری و تشخیص بموقع بیماری در مراحل اولیه باعث می‌شود تا درمان آن بسیار راحت‌تر و کم هزینه‌تر شده و موجب کاهش مرگ و میر ناشی از آن شود. مهم‌ترین عامل در بهبود بقای بیماران، علاوه بر درمان‌های مؤثرتری که پیداشده است، افزایش آگاهی مردم و ارتقای روش‌های تشخیص زودهنگام است. حتی برای کسانی که احتمال بهبودی آن‌ها کم است، شانس زنده ماندن در زمان تشخیص زودتر، بیشتر خواهد بود.

گروه هدف غربالگری سرطان روده بزرگ

همه افراد ۵۰ تا ۷۰ سال است، اما در صورتی که سن فردی زیر ۵۰ یا بالای ۷۰ سال بوده و دارای مشکلات گوارشی باشد، مورد غربالگری قرار می‌گیرد.

عوامل خطر قابل اصلاح سرطان روده بزرگ

افزایش وزن، فعالیت بدنی ناکافی، مصرف الکل، مصرف دخانیات، مصرف زیاد گوشت قرمز و مصرف کم میوه و سبزی از جمله مواردی هستند که در صورت رعایت آن‌ها احتمال ابتلا به سرطان روده بزرگ کاهش می‌یابد. برای تشخیص زودهنگام و درمان مؤثر این بیماری توجه به علائم هشدار دهنده بسیار مهم است.

عوامل خطر غیر قابل اصلاح سرطان روده بزرگ

افزایش سن، سابقه خانوادگی پولیپ یا سرطان روده بزرگ، بیماری التهابی روده مانند کولیت اولسراتیو و بیماری کرون، بیماری‌های ارثی مانند پولیپ‌های آدنوماتوز و سرطان کولون ارثی.

علائم هشدار دهنده سرطان روده بزرگ

- خونریزی دستگاه گوارش تحتانی طی یک ماه اخیر
- یبوست طی یک ماه اخیر یا بدون اسهال

منبع: دستورالعمل برنامه ملی تشخیص زود هنگام سرطان، زمستان ۱۴۰۱